

Aan de fractie van de raad van de gemeente Waalwijk

Ons kenmerk	154758	Behandeld door	
Uw brief		Documentnummer	164718
Uw kenmerk		Datum verzonden	19 augustus 2026

Betreft Beantwoording vragen art. 47 inzet op (voorliggende) opvoedondersteuning

Geachte fractie,

U heeft het college op 10 juli 2026 vragen gesteld op basis van artikel 47 van het Reglement van Orde. Hieronder vindt u in cursief uw vragen met daaronder de antwoorden.

Vraag 1

Herkent het college zich in de ontwikkelingen ten aanzien van het onderwerp mentale gezondheid en opvoeden? Zo niet, kan het college gemotiveerd aangeven op welke punten het hiervan afwijkt?
Het college onderschrijft dat een sterke preventieve aanpak binnen de sociale basis bijdraagt aan het versterken van de mentale gezondheid van jeugdigen. Voor het college is mentale gezondheid een belangrijk thema en daarom ook als pijler in Samen Redzaam verweven. Hierbij wordt zowel ingezet op de mentale gezondheid van ouders als die van jongeren omdat deze elkaar beïnvloeden. Met de inzet van gezinscoaches richten we ons bewust op het versterken van de ouders en hun opvoedvaardigheden, omdat zij altijd verantwoordelijk blijven voor hun kind(eren). Hiernaast is er ook voorliggend en preventief aanbod beschikbaar. Op dit moment werken we aan het ontwikkelen van groepsaanbod waarin ook het huidige aanbod wordt meegenomen, zodat er een stevige sociale basis is voor jeugd en gezin.

Vraag 2

In hoeverre signaleren professionals¹ dat ouders handelingsverlegen zijn of dat opvoedvraagstukken relatief snel worden doorgeleid naar (specialistische) jeugdhulp?
Professionals signaleren dat ouders met opvoedvragen regelmatig handelingsverlegenheid ervaren, waarbij er behoefte is aan ondersteuning bij het maken van keuzes in de opvoeding. Deze opvoedvragen staan vaak niet op zichzelf. In veel gezinnen spelen meerdere factoren mee, zoals financiële zorgen, een scheiding, psychische klachten, sociale druk of een beperkt sociaal netwerk.

Het beeld dat opvoedvraagstukken relatief snel worden doorgeleid naar specialistische jeugdhulp herkennen we deels. Enerzijds zien we dat de samenloop van factoren die binnen een gezin spelen, ervoor kan zorgen dat opvoedvragen complexer worden en de behoefte aan ondersteuning toeneemt. We zien hierbij nog kansen om opvoedvragen eerder en meer preventief op te vangen en daarmee de inzet van (specialistische) jeugdhulp waar mogelijk te voorkomen. Daarnaast zien we dat ouders soms zelf vragen om specialistische hulp (trede 4), bijvoorbeeld vanuit de verwachting dat dit sneller of effectiever tot een oplossing leidt. Ook druk vanuit school, het sociale netwerk of maatschappelijke verwachtingen kunnen hierbij een rol spelen. Tegelijkertijd is de inzet van gezinscoaches juist gericht op het versterken van de eigen kracht van gezinnen en hun netwerk. Daarbij wordt eerst gekeken welke ondersteuning binnen het voorliggende veld (trede 2)

¹ o.a. onze professionals uit Team Jeugd & Gezin

mogelijk is. Bovendien lukt het steeds vaker om gezinnen te bewegen naar de inzet van een gezinscoach (trede 3), waarmee een maatwerkvoorziening (trede 4) kan worden voorkomen.

Kortom, het is belangrijk dat we kijken welke ontwikkelingen leiden tot een groeiende ondersteuningsbehoefte en hoe de gemeente met een sterk preventief aanbod in een vroeg stadium kan bijdragen aan het voorkomen van zwaardere vormen van jeugdhulp. Een sterke basis in zowel trede 2 als trede 3 is daarbij van belang.

Vraag 3

In hoeverre deelt het college de opvatting dat het versterken van ouders (fix-the-parents-first) bijdraagt aan het terugdringen van jeugdhulp, en welke concrete maatregelen zet het college in om alledaagse opvoeduitdagingen in de (pre)puberale fase te normaliseren?

Het college onderschrijft het belang van het tijdig ondersteunen en versterken van ouders, met aandacht voor het kind, de gezinssituatie en de omgeving van het kind. Voorbeelden van concrete inzet zijn de start van Buurtgezinnen en SamenOplopen (in samenwerking met ContourdeTwern). Daarnaast beogen we vanuit Samen Redzaam groepsaanbod gericht op opvoedvaardigheden van ouders te ontwikkelen. Door ouders vroegtijdig te ondersteunen en onderlinge ontmoeting en ervaringsuitwisseling te stimuleren, dragen we bij aan het normaliseren van opvoeden en opgroeien.

Vraag 4

In hoeverre ziet het college dat sociale mediagebruik en prestatiedruk jongeren kwetsbaarder maken voor mentale klachten zoals angst, depressieve symptomen en overbelasting, en in hoeverre bevestigen recente onderzoeken het verband tussen deze factoren en de toename van mentale klachten en jeugdhulpgebruik?

Het college ziet dat de mentale gezondheid van jongeren wordt beïnvloed door een complex samenspel van factoren. Problematisch sociale mediagebruik en prestatiedruk kunnen hierin een risicofactor vormen, maar de invloed verschilt per jongere en is afhankelijk van de bredere sociale en persoonlijke context. Onderzoek bevestigt dat problematisch sociale mediagebruik en prestatiedruk samenhangen met mentale klachten, waarbij dit verband sterker en consistentier wordt gevonden voor prestatiedruk.² Tegelijkertijd is er geen eenduidig bewijs dat deze factoren op zichzelf leiden tot een toename van jeugdhulpgebruik. Een stijging hierin kan beter worden verklaard vanuit een combinatie van factoren, waaronder maatschappelijke ontwikkelingen, veranderde signalering, toegankelijkheid van hulp en een grotere vraag naar ondersteuning.

Vraag 5

In hoeverre erkent het college dat de samenwerking tussen partners en de inzet op ouders, opvoedondersteuning en de leefomgeving van jongeren in de (pre-)puberale fase nog onvoldoende zijn geborgd?

Zowel de samenwerking als de inzet is geborgd in Samen Redzaam voor het sociaal domein. Het beleidsplan Jong in Waalwijk is aanvullend daarop ook nog van kracht en er is een goede samenwerking met o.a. Tavenu, ContourdeTwern en de GGD. Het college herkent niet het beeld dat de samenwerking en inzet onvoldoende is, maar erkent tegelijkertijd dat er ruimte blijft om deze verder te ontwikkelen en versterken. Hierbij is het uitgangspunt dat we de effecten van de aanpak blijven volgen en waar nodig bijsturen.

² Borgogno, M., Davico, C., Vitiello, B., Martinuzzi, A., Ricci, F. S., Amianto, F., & Marcotulli, D. (2026). Perceived academic pressure and mental health in adolescents: a cross-sectional study examining individual vulnerabilities and school climate. *Child And Adolescent Psychiatry And Mental Health*. <https://doi.org/10.1186/s13034-026-01051-2>

Hao, X., Guo, C., Wu, J., Hu, T., & Yang, J. (2026). The Influencing Factors of High-Achieving Students' Mental Health: A Systematic Review. *Perspectives in Psychiatric Care*, 2026(1). <https://doi.org/10.1155/ppc/8896548>

Saleem, N., Young, P., & Yousuf, S. (2024). Exploring the Relationship Between Social Media Use and Symptoms of Depression and Anxiety Among Children and Adolescents: A Systematic Narrative Review. *Cyberpsychology Behavior And Social Networking*, 27(11), 771–797. <https://doi.org/10.1089/cyber.2023.0456>

Trimbos-instituut. (z.d.-a). Sociale media en mentale gezondheid. <https://www.trimbos.nl/kennis/digitale-media-gokken/expertisecentrum-digitalisering-en-welzijn/sociale-media-en-welzijn/mentale-gezondheid/>

Trimbos-instituut. (z.d.-b). Wederzijdse invloed sociale media en welzijn bij jongeren. <https://www.trimbos.nl/kennis/digitale-media-gokken/expertisecentrum-digitalisering-en-welzijn/sociale-media-en-welzijn/invloed-jongeren/>

Vraag 6

Is het juridisch haalbaar én beleidsmatig wenselijk om (preventieve) opvoedondersteuning als voorliggende voorziening op jeugdhulp te positioneren, en kan het college toelichten wanneer dit niet mogelijk of niet wenselijk is?

Beleidsmatig werken we volgens de tredestructuur zoals vermeld in Samen Redzaam. Het inrichten van de Sociale Basis met een breed en sterk preventief aanbod is een groot onderdeel hiervan. Het uitgangspunt is om zo veel mogelijk problematiek te voorkomen, maar we bieden maatwerk mocht jeugdhulp de passende inzet zijn. Daarbij wordt ingezet op het zo snel mogelijk op de juiste plek krijgen van de vraag. Juridisch is het mogelijk om preventieve opvoedondersteuning als voorliggende voorziening te positioneren, mits deze vrij toegankelijk, tijdig, passend en van voldoende kwaliteit is. Daarnaast mag het de toegang tot noodzakelijke individuele jeugdhulp niet beperken en mag een aanvraag voor jeugdhulp niet uitsluitend worden afgewezen omdat een dergelijke voorliggende voorziening beschikbaar is. Per situatie moet worden beoordeeld of de preventieve ondersteuning passend en toereikend is. Wanneer dat niet het geval is, blijft passende jeugdhulp beschikbaar.

Vraag 7

Is het college bereid om samen met ouders, jongeren, partners (SAR, onderwijs, jongerenwerk) en jeugdhulpprofessionals binnen de kaders van Samen Redzaam te komen tot een gezamenlijk en concreet actieplan voor de komende vier jaar?

Samen Redzaam wordt geborgd in een integraal beleidskader, waar jeugd een belangrijk onderdeel van is. Hieraan gekoppeld wordt een uitvoeringsplan opgesteld, waarin we naast het jeugdperspectief ook de gezinssituatie en de context als belangrijke invloeden meenemen. Daarbij zien we ruimte om de uitwerking samen met betrokkenen verder vorm te geven. De termijn van 4 jaar voor een dergelijk uitvoeringsplan is hiervoor gebruikelijk.

Vraag 8

Ziet het college, op basis van de in deze brief genoemde signalen, mogelijkheden om de positie van opvoedondersteuning binnen het uitvoeringsprogramma Samen Redzaam concreter te maken in beleid en in de praktijk?

Waar eerder de focus op het individuele kind lag, is dit met de start van het team Jeugd & Gezin verbreed naar de focus op de gezinssituatie en de omgeving van het kind. Deze doorgaande lijn wordt voortgezet binnen het Stevig Lokaal Team Jeugd, waar het team Jeugd & Gezin onderdeel van uitmaakt. Bovendien richten we ons binnen Samen Redzaam op het ontwikkelen van groepsaanbod voor ouders, met als doel hun opvoedvaardigheden te versterken. Hierin willen we zowel online preventieve cursussen als fysieke trainingen aan ouders aanbieden.

Vraag 9

Is het college bereid om, zoals in de voorgaande bestuursperiode, ieder kwartaal een open of besloten bijpraatsessie over het sociaal domein te organiseren, zodat de gemeenteraad tijdig inzicht heeft in de laatste ontwikkelingen, knelpunten en beleidsvoornemens?

We zijn ertoe bereid om in lijn met de P&C cyclus, drie keer per jaar, dit te organiseren.

Wij gaan ervan uit u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
HET COLLEGE VAN WAALWIJK,
de secretaris,

de burgemeester,

Michel Tromp

Sacha Ausems

Klik of tik om tekst in te voeren.